

Töysä-Seura

Töysä-Seura Ry:n kertomus toiminnasta vuodelta 2016

Päiväty 28.3.2017

Yleistä

Töysä-Seura ry on perustettu 18.9.1952, yhdistyksen rekisterinumero on 62332 ja ly-tunnus 0893956-5.

Töysä-Seura ry:n kevätkokous pidettiin 11.3.2016 ja syyskokous 7.12.2016. Johtokunta kokoontui viisitoista kertaa toimintaa suunnitellen ja valmistellen yleisiä kokouksia.

Johtokunta

Johtokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Tapani Ala-Mutka, varapuheenjohtaja Tarja Ylimäki, sihteeri Janne Vuorela ja jäsenet Tuulikki Hautala, Pentti Hautala, Kauko Välimäki, Sirpa Hankaniemi, Tapio Isoaho ja Leila Herrala.

Julkaisutoiminta

Seuran julkaisema Kotiseudun kasvot -kotiseutujulkaisu nro10 ilmestyi syys-lokakuun vaihteessa. Lehden sivumäärä oli 76. Lehti on vakiinnuttanut paikkansa laadukkaana kotiseutujulkaisuna ja saavuttanut laajan lukijakunnan. Lehden laajuuden vuoksi painos oli kustannussyistä 700 kappaletta, ja sitä jäi varastoon jonkin verran tulevia vuosia varten. Vanhoja numeroita myydään jatkuvasti. Taloudellisesti yhdistys on päässyt lehden teossa suunnilleen omilleen. Lehteä on jaettu maksutta kouluille, terveyskeskukseen, vanhainkotiin ja palveluasuntoihin.

Parhaimmat kiitokset kaikille julkaisutyössä eri muodoin mukana olleille henkilöille ja yhteistyötahoille sekä lukijoille. Kotiseudun kasvot nro 11 on suunniteltu keväällä 2017 ilmestyväksi. Pyrimme tekemään sellaisen julkaisun, jota luetaan mielenkiinnolla ja jota voi esitellä kotiseutuasioista kiinnostuneille henkilöille ja Töysän ystäville.

Numeroita 1–5 on sidottu kirjoiksi. Myyntihinta on ollut 50 euroa. Kirja on herättänyt mielenkiintoa, ja menekkiä on ollut etenkin joulun aikaan. Sidottuja vuosikertoja tullaan toimittamaan edelleen myyntiin kysynnän mukaan, sillä myös sidotulle numerot 6-10 kirjalle on jo ollut kysyntää.

Töysä-Seuran johtokunta on toiminut perinnelehden toimituskuntana.

Museot

Töysä-museo Sepänniemessä oli auki kesä–elokuussa maanantaista perjantaihin klo 12–15 ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Kävijöille esineitä ja tiloja esitteli museon kesätyöntekijä ja lomakylän pitäjä Marja-Liisa Pienimäki ja lomakylän työntekijät. Kävijöitä oli noin 550 henkeä. Museolla on nykyisellään nähtävissä myös suutariverstasnäyttely, jonka opetusneuvos Ritva Sorila ja suutariperinteen tuntija Pauli Virtanen ovat suunnitelleet päärakennuksen erstupakamariin vuosina 2014 ja 2015. Näyttely tuo esille töysäläistä suutariperinnettä, esineistö on koottu museolta, Töysän Kenkätehtaalta ja Pauli Virtasen kokoelmista. Suutariverstasmuseo avattiin Töysä-päivillä 2015.

Kirkon vieressä sijaitseva lainaviljamakasiini, nyk. Makasiinimuseo, on kunnostettu näyttelytilaksi kesällä 2001. Tiloissa on pidetty kirkkokahvilaa kesäsunnuntaisin jumalanpalveluksen jälkeen. Makasiinista on tullut mielenkiintoinen kahvi- ja kokoontumispaikka kesäsunnuntaisin.

Makasiinin tiloihin rakennettiin vuosina 2012–2013 Töysän kirkkohistoriaa käsittelevää pysyvä näyttely, jolle annettiin nimeksi KIHINÄ. Hankkeeseen saatiin Museoviraston avustusta. Näyttelyn suunnitteluun saatiin ulkopuolista asiantuntija-apua. Näitä henkilöitä olivat maakunta-amanuenssi Risto Käsälä Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseosta ja Kuusiokuntien Museohankkeen koordinaattori Marika Viinikka. Näyttelyn käytännön toteuttajaksi palkattiin muotoilija Janne Vuorela. Hänen asiantuntemuksellaan näyttelyyn saatiin tuoretta graafista ilmettä. Näyttelyn valmistelu saatiin loppuun kevään 2013 aikana, ja näyttelyn avajaiset pidettiin kesäkuun 2. päivänä 2013. Kahvilankävijät ja muu yleisö on ollut kiinnostunut näyttelystä.

Anne Hiipakka valmistui kotiseutuohjaajaksi v. 2013. Hänen opinnäytetyönsä ”Opas kävelykierrokselle Töysän kirkonseudulla”, on 44 sivuinen, monipuolinen tietopaketti kirkonseudun alueen historiasta ja nykyisyydestä. Opas oli myynnissä makasiinilla 5 €:n hintaan. Opastuksia kirkonseudulla on järjestetty myös vuonna 2016, mm. Töysä-viikolla.

Apteekkimuseo Tuurin vanhalla asemalla on ollut tarvittaessa yleisölle avoinna kesäaikana Tapio Isoahon opastuksella. Kyseessä on töysäläissyntyisen Markku Pohjanpalon keräämä apteekkieksineistö. Opastus järjestettiin yrittäjä Tapio Isoahon toimesta. Apteekkimuseo on erikoinen ja varsin harvinainen tutustumiskohde, sillä vastaavia museoita on Suomessa alle 20. Nykyisellään asemarakennus on myynnissä ja apteekkimuseolle pohditaan uutta tilaa.

Luetteloituja esineitä oli vuoden 2016 lopulla Töysä-museolla ja makasiinilla 3 586 sekä apteekkimuseolla 1 083, eli yhteensä 4 669 kappaletta.

Avustukset

Avustus: Kauppmuseon kunnostus

Töysä-Seura sai Museoviraston avustusta vuodelle 2016 yhteensä 6 000 € kauppmuseon kunnostukseen Kimmo Lehtomäki arvioi tilanteen elokuussa ja työt tehtiin pääosin syksyn aikana. Kunnostuksesta on aiemmalla kaudella teetetty arvio tarvittavista työvaiheista. Kauppmuseon tyhjennyksessä korjaustöitä varten oli avustamassa Lions Clubin miehiä kaluston nostossa ja siirrossa.

Syksyn aikana työt valmistuivat mm. lattian noston, rakennuksen ympäristön korjauksen ja portaiden osalta. Rakennukseen teetetään myös sähkösuunnitelma. Tila on tarkoitus saada kuntoon kauppmuseonäyttelyä varten.

Toiminta-avustus:

Kaupungilta saatiin toiminta-avustusta 1 500€; avustuksella on vuosittain pääsääntöisesti katettu osa Kotiseudun kasvot -lehden painokuluista. Kaupunki myönsi erikseen kohdeavustuksena 140€ Elli Pihlajan muistomerkin perustamisasioihin.

Avustus: Elli Pihlaja muistomerkin perustaminen

Elli Pihlajan muistomerkin työstämis- ja perustamiskuluihin kaudelle 2016 myönsivät avustusta loppuvuonna 2015 Töysän Säästöpankkisäätiö 900€ ja Alavuden seudun Osuuspankki 900€.

Avustus projektiin osallistumiseen: Kotiseudun historia narratiiveina (Kohina) –projekti, Töysäläinen kotiseutu ajallisessa kehityksessä

Hankkeen tarkoituksena on tavoittaa ja tulkita töysäläisten asukkaiden kotiseutukokemuksia ja -näkömukseja kokemuksellisen kotiseututeorian viitekehityksessä ja tuottaa näin käsitys siitä, millainen on töysäläisten kotiseutu juuri nyt; mistä aineksista se koostuu ja mitkä piirteet erottavat sen lähialueista. Mahdollisuuksien mukaan vastataan myös kysymyksiin, miten ja miksi kotiseutukäsitys on tällaiseksi kehittynyt. Hankkeen toteuttajana on Ruralia-instituutti.

Seura anoi ja sille myönnettiin avustusta Etelä-Pohjanmaan kulttuurisäätiöltä Kohina-projektiin 10 000€. Projekti ei ole vielä käynnistynyt ja avustus on vielä käyttämättä.

Muuta avustuksista:

Museovirastolta haettiin museorakennusten korjaus- ja kunnostustöiden jatkamiseen 7 000€ vuodelle 2017, työt toteutetaan jos avustus saadaan.

Töysä-Seuran toimintaa

Pitäjätiiedotteessa ilmoitettiin museon aukioloajoista sekä seuran toiminnasta. Vuoden aikana ylläpidettiin seuran nettisivuja.

VANHOJEN VALOKUVIEN TUNNISTUSPIIRI

Yhteistyössä kaupungin kirjasto- ja kulttuuritoimen kanssa on pidetty yllä vanhojen valokuvien tunnistuspiiriä Turina Tuvalla. Piiri on kokoontunut viikoittain maanantaisin tunnistamaan lasinegatiiveista skannattuja valokuvia.

MUUTA

Töysä-Seura on tehnyt talkootyötä hankkeiden parissa ja omien toimintojen osalta. Yhdistys on lisäksi ollut mukana ylläpitämässä paikallisia muistomerkkejä: Tohnin ristirauniota, Juho Inhan raivaajamuistomerkin aluetta Tuurissa valtatie 18:n varrella sekä heinäkuussa 2016 paljastettua Elli Pihlajan muistokiveä.

Töysä-Seura oli *mukana Töysä-päivien järjestelyssä* yhteistoiminnassa muiden yhdistysten kanssa. Pääjuhla järjestettiin makasiinilla 12.6.2016. Kyseisenä kirkkopyhänä Tohnisen Äijät oli kutsuttu avustamaan niin kirkonmenoissa kun makasiinikahvituksessa. Töysä-Seura toimi tapahtuman pääjärjestäjänä ja ohjelmassa oli mukana myös Ritulit-kuoro. Pitkäaikainen aktiivinen yhdistystoimija ja vapaaehtoistyötä tekevä Timo Alakanto huomioitiin Tohnisen Äijäksi valinnalla.

Muita Töysä-päivien tapahtumia joissa Töyseä-Seura oli järjestämässä tai mukana olivat 5.6. makasiinin avaus kirkonmenojen yhteydessä sekä avustus kirkonmenoissa, 6.6. risuaitatalkoot museolla ja 10.6. museon avaaminen kesäkauteen.

Makasiinin kirkkokahvilaa pidettiin auki kesällä pääsääntöisesti kirkonmenojen yhteydessä. *Yhteistyötä Töysän alue seurakunnan kanssa* tehtiin kirkonmenojen ja makasiinikahvituksien merkeissä useampana sunnuntaina/pyhänä: juhannusjuhla 24.6, kirkonmenot opastetulla hautausmaakerroksella ja makasiinioppaalla 17.7 ja 7.8, kirkonmenojen yhteydessä 14.8 sekä makasiinin päätösjuhla 21.8.

Töysä-Seura on **mukana työryhmässä**, joka haki SKR:n E-P:n rahastolta helmikuussa 2014 apurahaa aikamatkojen toteuttamiseen Alavuden, Kuortaneen ja Ähtärin museoissa kesällä 2015. Apurahaa saatiin 15 000 euroa, mutta hankkeen toteutus siirtyy vuodella eteenpäin kesään 2016 hankevetäjä Marika Puntalan (o.s. Viinikan) äitiysloman vuoksi. Hanke on näillä näkymin etenemässä kaudella 2017.

Töysä-Seura on **mukana työryhmässä**, joka on saanut apurahaa esiselvityshankkeelle “Kotiseutua havannoimaan ja tallettamaan” ja jossa paikannetaan uusia muinaisjäänteitä (kuten talojen rauniot, tervahaudat) Alavuden, Kuortaneen ja Ähtärin alueella. Hankkeen etenemistä seurataan ja ollaan tarvittaessa avustamassa kaudella 2017.

Töysä-Seura ja Alavus-seura järjestivät yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa **Kotiseutuni -piirustus- ja kirjoituskisan** lokakuussa.

Kilpailun tavoitteena oli rohkaista nuoria miettimään, mikä on kotiseutu, mitä se itselle merkitsee ja mitkä ovat sen parhaita puolia. Kilpailussa oli kaksi sarjaa, kuudesluokkalaiset ja yhdeksäsluokkalaiset, ja kuudesluokkalaiset osallistuivat kilpailuun piirtäen ja yhdeksäsluokkalaiset kirjoittaen. Kummankin sarjan kolme parasta osallistujaa palkittiin rahapalkinnoin ja lisäksi myönnettiin kunniamainintoja. Palkintojenjakotilaisuus järjestettiin Alavuden kaupungintalolla 30.11.2016. Kilpailua tuki Alavuden kaupunki.

Piirustuskilpailuun osallistui 71 teosta, joiden tyyli ja tekniikka olivat vapaat. Tuomareina toimivat Tapani Ala-Mutka Töysä-seurasta, Sari Kuni Alavus-seurasta, Olavi Mäki Alavus-seurasta sekä asiantuntijana kuvataideopettaja Paula Mäki-Tuuri. Kilpailutöistä järjestetään taidenäyttely ensi vuoden alussa. Piirustus-kisan voitti Meeri Lamminaho Tuurin koulusta, toiseksi tuli Lotta Lamminmäki Kirkkomännikön koulusta ja kolmanneksi Heidi Haakana Tuurin koulusta. Lisäksi jaettiin kunniamainintoja

Kirjoituskilpailuun osallistui 66 kirjoitusta, ja tyyli ja pituus olivat vapaat. Kaikki kirjoitukset tulivat Alavuden yläkoulusta. Tuomareina toimivat Marko Eriksson Alavus-seurasta, Marja Latvala Alavus-seurasta sekä Tarja Ylimäki Töysä-seurasta. Parhaimmat kirjoitukset julkaistaan sopivissa lehdissä ensi vuoden aikana. Voiton vei Julianna Kontola aiheenaan Kotiseutuni Alavus, toiseksi tuli Elsa Kellosaari aiheenaan Sydämeni kotiseutu ja kolmanneksi Lauri Juurakko aiheenaan Kotiseutuni merkitys minulle. Myös kirjoituskilpailussa jaettiin useita kunniamainintoja

Sääntömääräisen kevätkokous 11. maaliskuuta aloitettiin juhlallisesti, kun avaamisen yhteydessä entiset töysäläiset partiotyöt Annikki Harjumäki, Hanna Mäkynen ja Leena Pekkarinen **lahjoittivat** Pekka Lavasteelle ja hänen vaimolleen 90-vuotismuistamiseksi tehdyn **muistojen kuvakirjan Töysä-Seuralle**. Töysä on antanut partiolaisille vahvat juuret, on hienoa että partiotyö on jatkunut ja antanut kestäväää elinvoimaa. Lahjoittaessaan kirjan Töysä-Seuralle Töysän tytöt halusivat sanoa suuret ja lämpimät kiitokset Töysälle, jonka kohtaan rakkaudesta ja ystävyystestä kirja on koottu. Puheenjohtaja Tapani Ala-Mutka ja paikalla ollut Töysä-Seuran edustus otti lahjoituksen kiitoksin vastaan.

Tammikuussa 2016 *julkistettiin Tarja Ylimäen kirja Töysän rataosa ja kehityksen pyörät*. Töysä-Seura oli aiemmin hakenut kirjan painotyöhön avustusta ja toimi näin painotyön kustantajana. Kirjaa on myyty runsaasti vuoden aikana.

Elli Pihlajan muistomerkki -hanke saatiin päätökseen kun sen paljastustilaisuutta juhlistettiin heinäkuussa. Töysä-Seuralla oli paljon järjestettäviä asioita niin muistomerkkin muokkaamistyön kuin perustamisen tiimoilla. Paljastustilaisuus keräsi kiitettävästi juhlayleisöä. Juhlatilaisuudessa olivat yleisöä laulattamassa mm. Trio Klaus Lavila, Reijo Nieminen, Risto Purho sekä Ritulit kuoro. Juhlapuhujina olivat Töysä-Seuran pitkäaikainen puheenjohtaja Seppo Harju ja Helsingin töysäläisten Mikko Paavola. Tilaisuuden päätteeksi järjestettiin Elviirassa kakku-kahvitus.

Kokousedustukset

Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistyksen kevätkokous järjestettiin Nurmossa 23.5.2016 klo 15:00, johon Töysä-Seuran sihteeri osallistui, ollen myös hallituksen varajäsenenä yhdistyksen kevätkokouksesta 2015 lähtien.

Talous

Yhdistyksen tilikauden ylijäämä oli 79,34 € (edellisvuonna ylijäämä 1 273,78 €) ja taseen loppusumma oli 21 335,87 € (edellisvuonna 19 785,78 €).

Vuosijäsenmaksu oli 5 € ja ainajäsenmaksu 15 €. Jäseniä oli vuoden 2016 päättyessä 69.